

Shell wint hoger beroep in klimaatzaak

Het Gerechtshof in Den Haag zet een streep door de klimaatzaak tegen Shell. De oliegi-gant wint het hoger beroep in de rechtszaak die Milieudefensie aanspande. Dat heeft het hof dinsdagochtend bepaald.

Volgens het hof rust op Shell een verplichting om 'gevaarlijke klimaatverandering' tegen te gaan, maar er kan door de rechterlijke macht geen specifiek reductiepercentage worden opgelegd aan een bedrijf. De beurskoers van het oliebedrijf reageert dinsdagochtend op de Amsterdamse beurs nauwelijks op de uitspraak.

Een vonnis uit 2021 bepaalde dat Shell 45% van zijn CO₂-uitstoot moest verminderen tot 2030, ten opzichte van 2019. Dat gold voor de uitstoot van de raffinaderij in Rotterdam, maar ook voor de verkoop van benzine aan de pomp, de zogeheten emissies in Scope 1, 2 en 3. Het was de eerste keer wereldwijd dat een rechter een bedrijf tot meer klimaatactie dwong.

'Algemene norm niet fijnmazig'.

Het hof wijst op alle punten de vordering van Milieudefensie af. Het vindt de norm van 45% 'niet fijnmazig genoeg', aldus voorzitter Carla Joustra. De klimaatwetenschap zegt dat de werelduitstoot met 45% moet zakken tot 2030 om opwarming van de aarde te beperken, maar uit die rapporten noch uit internationale verdragen blijkt volgens het hof dat hetzelfde percentage op landen, sectoren en bedrijven kan worden gelegd. Zo houdt het hof er rekening mee dat sommige sectoren moeilijker te verduurzamen zijn dan anderen.

Op wereldschaal dalen de emissies als een land verduurzaamt door over te stappen van steenkolen naar gas, zo redeneerde het hof. Maar als dat land het gas van Shell koopt dan stijgen de emissies van het bedrijf. Bij de verbranding van gas komt minder CO₂ vrij dan bij steenkoolverbranding.

Ook vindt het Gerechtshof het niet bewezen dat Shell zijn eigen emissies, die vallen onder Scope 1, niet met 45% reduceert. 'Shell heeft een CO₂-reductieplan en had in 2023 al een reductie bewerkstelligd van 31%. Shell doet dus al wat Milieudefensie van haar vordert', aldus Joustra. Ook de vordering voor Scope 3, de benzineverkoop, gaat van tafel. Hier zit veruit de meeste uitstoot van Shell, ruim 90%. Het hof redeneert dat andere oliemaatschappijen de handel van Shell over zouden kunnen nemen, dat doet niets voor de werelduitstoot.

Emoties.

Voor Milieudefensie is het verlies een aderlating. Na de uitspraak dinsdagochtend waren meerdere leden van de klimaatbeweging zeer geëmotioneerd. 'Dit raakt ons diep, maar onze strijd is een marathon. Geen sprint. Shell blijft één van de grootste vervuilers in de wereld', zegt directeur Donald Pols na afloop.

Milieudefensie voerde een tot dusver succesvolle strategie om partijen via de rechter te dwingen tot een groene koers. Het wil ook een klimaatrechtszaak aanspannen tegen ING. Advocaat van Milieudefensie Roger Cox: 'Ik zie nog genoeg aanleiding en houvast om verder te gaan, ook richting ING'. Hoewel het hof geen reductiepercentage oplegt aan Shell, zegt het wel dat burgers het recht hebben op bescherming tegen klimaatverandering, ook tegenover bedrijven als Shell. Dat bedrijven mensenrechten niet in gevaar mogen brengen, ziet Cox als houvast voor andere klimaatzaken.

Shell verwelkomt de uitspraak van het hof in Den Haag. 'Wij zijn blij met de beslissing van het hof', zegt ceo Wael Sawan in een persverklaring. 'Wij geloven dat dit de juiste keuze is voor de wereldwijde energietransitie, Nederland en ons bedrijf.' President-directeur van Shell Nederland, Frans Everts, was aanwezig in de rechtszaal, maar vertrok na afloop.

De kans is groot dat de zaak naar de Hoge Raad gaat. 'Wat een achtbaan. Ik dacht eerst dat het helemaal mis zou gaan. En dan deze uitkomst', aldus de advocaat van Milieu en Mens. Deze partij had zich bij Shell gevoegd.